

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 9Co/104/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5820201107
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Kotrčová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2023:5820201107.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Kotrčovej a členov senátu JUDr. Jozef Šuleka a JUDr. Jany Vargovej, v spore žalobcu: M. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. XXX, právne zast. JUDr. Jozef Vančo, advokát, so sídlom G., M.R. H. XX/A, proti žalovanej: Q. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. XXX, právne zast. Advokátska kancelária SLAMKA & Partners s.r.o., so sídlom Radlinského 1735/29, 026 01 Dolný Kubín, IČO: 50 120 000, o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 32 000,- eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Námestovo č.k. 3C/14/2020-264 zo dňa 30. marca 2023, takto

rozhodol:

Uznesenie prvoinstančného súdu mení tak, že rozsudok pre zmeškanie vydaný Okresným súdom Námestovo č.k. 3C/4/2020-254 zo dňa 26.01.2023 zrušuje a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Prvoinstančný súd na pojednávaní 26.01.2023 rozhodol rozsudkom pre zmeškanie, ktorým vo výroku I. návrh žalobcu na prerušenie konania zamietol, žalobu žalobcu zamietol (II. výrok) a žalovanej voči žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% (III. výrok). V odôvodnení uviedol, že vo veci nariadil pojednávanie na deň 26.01.2023, na ktorý sa žalobca (ani jeho právny zástupca) nedostavili, hoci boli naň riadne a včas predvolaní. Predvolanie na nariadený termín pojednávania mali žalobca ako aj jeho právny zástupca vykázané dňa 23.11.2022 (č.l. 230). Právny zástupca žalobcu dňa 26.01.2023 doručil súdu e-mailové podanie odoslané dňa 25.01.2023 o 21:10 hod. (č.l. 246), ktorým žiadal o odročenie vytýčeného pojednávania z dôvodu nepriaznivého zdravotného stavu žalobcu, o čom predložil snímku dokladu o práceneschopnosti žalobcu (č.l. 247). Ďalej uviedol, že žalobca trvá na svojej osobnej účasti a žiada, aby súd bez jeho prítomnosti nekonal. Z predloženého potvrdenia vyplýva, že žalobca je neschopný práce od 25.01.2023, a to z dôvodu choroby s dg. K 52.9 (bod 8. odôvodnenia). Dňa 10.02.2023 bol súdu doručený návrh žalobcu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, ktorý odôvodnil tým, že v zmysle zápisnice z pojednávania súd uvádza, že právny zástupca žalobcu zaslal dňa 26.1.2023 e-mailom podanie, kde z dôvodu nepriaznivého zdravotného stavu žalobcu žiada o odročenie pojednávania a v ktorom uviedol, že žalobca trvá na svojej osobnej účasti a žiada, aby súd bez jeho osobnej prítomnosti nekonal. Uvedená PN žalobcu sa nachádza v spise na č.l. 245. Vytýkal, že súd zjavne bez bližšieho odôvodnenia vynechal resp. zanedbal zákonný postup podľa § 183 ods. 4 CSP a žalobcu resp. jeho právneho zástupcu vôbec o tom, že dôvod, pre ktorý žiadali odročiť pojednávanie súd nepovažuje za dôležitý. V žiadosti však žalobca uviedol aj svoje telefónne číslo. Ak by súd dodržal zákonný postup, ako právny zástupca žalobcu by sa na pojednávaní zúčastnil. Taktiež poukázal aj nález ÚS SR, sp.zn. I.ÚS 233/2019, kde sa riešil rozsudok pre zmeškanie a Ústavný súd SR dospel k záveru, že čisto formalistický výklad ustanovenia rozsudku pre zmeškanie nie je žiadúci, a to platí najmä vtedy ak strana nebola v konaní inak nečinná. Je zjavné, že žalobca navrhol a predložil súdu na vykonanie rôzne dôkazy, resp. žiadal vykonať potrebné dokazovanie, a to napr. výsluchom procesných strán, znaleckým dokazovaním. Žalobca má za to, že napadnutým postupom došlo k svojvoľnému uplatneniu práva zo strany súdu a takéto konanie nemalo oporu v zákone. Na základe vyššie uvedeného a to

hlavne s poukazom na zjavné nedodržanie postupu podľa § 183 ods. 4 CSP zo strany súdu žalobca žiada, aby bol daný rozsudok pre zmeškanie zo dňa 26.01.2023 v tejto veci zrušený a vo veci sa vykonalo náležité dokazovanie. Prvoinštančný súd poukázal na ust. § 281 ods. 1, § 281 ods. 2 CSP a dôvod, ktorým právny zástupca odôvodnil návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, nepovažoval za ospravedlniteľný v zmysle ust. § 281 ods. 1 CSP. Pokiaľ sa týka uvedenia dátumu e-mailového podania, právny zástupca žalobcu poukazuje len na písársku chybu, ktorá nezakladá ospravedlniteľný dôvod jeho neúčasti na pojednávaní. Právny zástupca žalobcu predmetným emailovým podaním síce oznámil súdu, že žalobca je práceneschopný a doklad o tom súčasne súdu zaslal, avšak súd má za to, že túto skutočnosť oznámil účelovo vzhľadom na jeho predchádzajúce pokusy zmať vykonanie pojednávania. Zástupca žalobcu síce oznámil, že žalobca trvá na osobnej účasti na pojednávaní a z predloženého potvrdenia o práceneschopnosti je zrejmé, že žalobca je odo dňa 25.01.2023 aj práceneschopný, avšak nedoručil súdu aj vyjadrenie príslušného ošetrojúceho lekára, z ktorého by vyplývalo, že jeho zdravotný stav je taký, že absolútne vylučuje jeho účasť na nariadenom pojednávaní. V tejto súvislosti súd odkazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 24. apríla 2013 sp.zn. 7Cdo 130/2012 publikované ako judikát R 132/2014. Žalobca bol v konaní zastúpený advokátom, ktorý sa mohol zúčastniť na nariadenom pojednávaní, tento svoju neúčasť neospravedlnil a nezúčastnil sa pojednávania vo veci aj keď nebol vyzvaný, že by súd jeho žiadosti o odročenie vyhovel. Právny zástupca žalobcu sa na pojednávanie nedostavil za stavu, že sa jednalo o prvé pojednávanie vo veci, pričom súd predmetné e-mailové podanie doručené deň pred nariadeným pojednávaním považuje za účelové a nedôvodné.

2. Žalobca v podanom odvolaní vytýkal prvoinštančnému súdu, že sa vedome nevysporiadal s otázkou, že bez bližšieho odôvodnenia vynechal, resp. zanedbal zákonný postup podľa ust. § 183 ods. 4 CSP a žalobcu a jeho právneho zástupcu o tom, že dôvod, pre ktorý žiada odročiť pojednávanie, nepovažuje za dôležitý, neupovedomil, hoci v e-maile, ktorým žiadal odročiť pojednávanie, je uvedené jeho telefónne číslo, priložená snímka PN žalobcu a táto bola i fyzicky doručená do spisu. Poukázal na ust. § 183 ods. 4 CSP a skutočnosť, že sa súd v uznesení nezaoberal nedodržaním postupu podľa tohto zákonného ustanovenia, považoval za podstatný dôvod pre zrušenie rozsudku.

3. Žalovaná vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu poukázala na to, že ospravedlnenie a žiadosť o odročenie pojednávania boli podané v neskorých večerných hodinách, tesne pred stanoveným termínom pojednávania, žalobca bol zastúpený advokátom, ktorý by mal postupovať s odbornou starostlivosťou, mal by si uvedomiť riziko, ktoré vyplýva z oneskorenia podanej žiadosti o odročenie pojednávania. K poukazu na ust. § 183 ods. 4 CSP uviedol, že pokiaľ by advokát postupoval s odbornou starostlivosťou, bol by sa v doobedňajších hodinách aktívne zaujímal o to, či súd jeho žiadosti vyhovel, alebo pojednávanie odročené nebude.

4. Žalobca vo vyjadrení k vyjadreniu žalovanej poukázal na znenie ust. § 183 ods. 4 CSP s tým, že uviedol telefónne číslo a elektronickú adresu, na ktorú mal súd možnosť urýchlene kontaktovať žalobcu a upovedomiť ho o svojom rozhodnutí pojednávanie neodročiť.

5. Žalovaná vo vyjadrení k vyjadreniu žalobcu poukázala na to, že žalobca bol pasívny, v konaní mal právne zastúpenie. Právny zástupca sa bez ospravedlnenia nedostavil na pojednávanie, žalobca nebol bdely, spoliehal sa na určité procesné ustanovenie. Poukázal na názor Najvyššieho súdu SR v konaní 5Sžf 65/2011.

6. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), súc viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania (§ 379, § 380 CSP), postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a contrario odvolaním napadnuté uznesenie prvoinštančného súdu zmenil tak, že rozsudok pre zmeškanie prvoinštančného súdu zrušil, vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

7. Podľa § 278 CSP na pojednávaní rozhodne súd o žalobe podľa § 137 písm. a) na návrh žalovaného rozsudkom pre zmeškanie, ktorý žalobu zamietne, ak

a) sa žalobca nedostavil na pojednávanie vo veci, hoci bol naň riadne a včas predvolaný a v predvolaní na pojednávanie bol žalobca poučený o následkoch nedostavenia sa, vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie a

b) žalobca neospravedlnil svoju neprítomnosť včas a vážnymi okolnosťami.

8. Podľa § 281 ods. 1 CSP, ak žalobca z ospravedlniteľného dôvodu zmeškal pojednávanie vo veci, na ktorom bol vyhlásený rozsudok pre zmeškanie, súd na návrh žalobcu tento rozsudok uznesením zruší a nariadi nové pojednávanie.

9. Podľa § 183 ods. 1 CSP pojednávanie sa môže odročiť len z dôležitých dôvodov.

10. Podľa § 183 ods. 3 CSP strana, ktorá navrhuje odročenie pojednávania, oznámi súdu dôvod bezodkladne po tom, čo sa o ňom dozvedela alebo mohla dozvedieť, alebo s prihliadnutím na všetky okolnosti mohla predpokladať.

11. Podľa § 183 ods. 4 CSP, ak súd zistí, že stranou uvedený dôvod na odročenie pojednávania nie je dôležitý, bezodkladne o tom upovedomí stranu, ktorá odročenie navrhla. Strana, ktorá navrhuje odročenie pojednávania, je povinná uviesť telefónne číslo alebo elektronickú adresu, na ktorú je možné upovedomiť o rozhodnutí súdu o jej návrhu na odročenie pojednávania.

12. Podľa § 184 ods. 2 CSP, ak došlo k odročeniu pojednávania z dôvodov uvedených stranou a tieto dôvody neboli súdu následne preukázané alebo ich nemožno považovať za dôležité, súd môže rozhodnúť, že na ďalšie návrhy na odročenie pojednávania nebude prihliadať.

13. Pojednávanie sa môže odročiť na základe rozhodnutia súdu, a to bez alebo na návrh strany. V oboch prípadoch môže byť pojednávanie odročené len z dôležitých dôvodov. Súd môže bez návrhu strany odročiť pojednávanie napríklad pre neprítomnosť predvolaných osôb, ak je ich účasť nevyhnutná alebo z dôvodu podľa § 181 ods. 4 CSP. Prípadne, ak potrebuje vykonať ďalšie dôkazy, môže tak urobiť aj z iných dôvodov na strane súdu (napríklad práceneschopnosť konajúceho sudcu).

14. Ak súd nemieni vyhovieť návrhu strany na odročenie pojednávania, t.j. zistí, že stranou uvedený dôvod na odročenie pojednávania nie je dôležitý, bezodkladne o tom upovedomí stranu, ktorá odročenie navrhla, a to telefonicky alebo elektronickou poštou.

15. V zmysle uznesenia Najvyššieho súdu SR zo 14. septembra 2011 sp.zn. 3Cdo 204/2009 v zmysle ustanovenej judikatúry súdov je choroba účastníka preukázaná lekársky uznanou práceneschopnosťou považovaná za dôležitý dôvod v zmysle § 101 ods. 2 v tom čase platného OSP, v súčasnosti § 183 ods. 1 CSP.

16. Rozsudok pre zmeškanie predstavuje osobitný druh súdneho rozhodnutia, ktorý predstavuje následok procesnej pasivity procesných strán v sporovom konaní. Prvotným predpokladom na zrušenie kontumačného rozsudku je, že žalobca zmeškal pojednávanie, na ktorom došlo k vyhláseniu kontumačného rozsudku z ospravedlniteľného dôvodu. Tento ospravedlniteľný dôvod je žalobca povinný preukázať, pretože bude predmetom posudzovania súdu (Civilný sporový poriadok komentár Praha: C.H.Beck, 2016 s. 1001 až 1107). Aby zmeškanie pojednávania žalobcom bolo ospravedlniteľné, musí ísť o nepredvídateľný, závažný a náhly dôvod, pre ktorý sa nemôže pojednávanie zúčastniť. Za ospravedlniteľný dôvod nie je možné považovať okolnosť, ktorá žalobcovi bola známa, resp. jeho právnomu zástupcovi pred nariadeným pojednávaním a žiadne objektívne okolnosti mu nebránili v tom, aby svoju neúčasť na pojednávaní včas ospravedlnil.

17. Podľa právneho názoru Ústavného súdu Českej republiky formulovaného v náleze sp.zn. I. ÚS 2656/12 zo dňa 7. mája 2013 pri rozhodovaní o prípadnom vydaní rozsudku pre zmeškanie, resp. pri rozhodovaní o návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie by mal súd vziať do úvahy aj predchádzajúcu procesnú aktivitu účastníka, teda či sa vyjadril k podanej žalobe, či navrhol dôkazy na svoju obranu, či bol v spore inak aktívny. Na vydanie rozsudku pre zmeškanie by mal súd pristupovať uvážlivo, voľiť tento inštitút najmä v prípadoch, v ktorých nezáujem na strane účastníka je zrejмый, kedy je skutočne nečinný, odmieta sa aktívne podieľať na súdnom procese, či úmyselne súdne konanie preťahuje.

18. Prioritou v súdnom konaní musí zostať ochrana práv účastníkov konania, ktorí sa na súdnom konaní chcú aktívne zúčastňovať. Hlavným poslaním súdneho konania je zabezpečiť spravodlivú ochranu práv a oprávnených záujmov účastníkov. Podmienky vydania kontumačného rozsudku musia byť posudzované uvážlivo, v sporných a hraničných prípadoch nie je jeho vydanie na mieste.

19. Odvolací súd pri rozhodovaní o odvolaní proti uzneseniu prvoinštančného súdu, ktorým návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie žalobcu zamietol, zohľadňoval predovšetkým tú skutočnosť, že prvoinštančný súd pri posudzovaní žiadosti o odročenie pojednávania zanedbal postup podľa § 183 ods. 4 CSP a neupovedomil žalobcu o tom, že jeho návrhu na odročenie pojednávania vyhovené nebude, ani prostredníctvom jeho právneho zástupcu, hoci disponoval jeho telefónnym číslom a elektronickou adresou. Za nie bez významu tiež považoval, že v zmysle § 184 ods. 2 CSP v prípade, ak došlo k odročeniu pojednávania z dôvodov uvedených stranou, ktoré neboli súdu následne preukázané alebo ich nemožno považovať za dôležité, súd môže rozhodnúť, že na ďalšie návrhy o odročenie pojednávania prihliadať nebude. Znamená to, že Civilný sporový poriadok pozná aj miernejšie prostriedky, resp. zaviedol i miernejšie procesné inštitúty, ktoré je možné proti tej-ktorej strane v konaní použiť v prípade, ak by došlo k odročeniu pojednávania z dôvodov, ktoré by súdu neboli preukázané, alebo ich nebolo možné považovať za dôležité. Odvolací súd zároveň zohľadňoval, že žalobca v priebehu konania predkladal dôkazy, navrhoval vykonanie ďalších dôkazov, napr. výsluchom procesných strán, znaleckým dokazovaním, čo znamená, že v priebehu sporu vystupoval aktívne v ochrane svojich práv a i vo väzbe na uvedené odvolací súd uznesenie prvoinštančného súdu zmenil a postupom podľa § 281 ods. 1 CSP rozsudok pre zmeškanie zrušil, vec vrátil prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

20. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
 - b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
 - c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
 - d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
 - e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
 - f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.
- (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)